Kokosznik - wystawa w Filii nr 3

Filia nr 3, ul. Krótka 3

W Filii nr 3 przy ul. Krótkiej można oglądać nową wystawę rysunków autorstwa Mateusza Halaka – bibliotekarza, absolwenta ochrony dóbr kultury i popularyzatora lokalnej historii.

Ekspozycja prezentuje przykłady architektury świeckiej i sakralnej oraz elementy stroju, które łączy charakterystyczny motyw kokosznika – dekoracyjnego łuku o koszowym zarysie, obecnego zarówno w architekturze, jak i sztuce użytkowej. Jeszcze w okresie międzywojennym styl ten był silnie obecny w krajobrazie Kalisza, współtworząc jego wielokulturowy charakter.

Na wystawie można zobaczyć rysunki przedstawiające kaliskie obiekty – zarówno już nieistniejące, jak i zachowane do dziś. Wśród nich znajdują się m.in. Cerkiew Świętych Piotra i Pawła, stojąca do końca lat 20. XX wieku w miejscu dzisiejszego PDT, dzwonnica Cerkwi św. Jerzego (obecnie siedziba Centrum Kultury i Sztuki), jeden z dwóch wieżowych ryzalitów dawnego Kantoru Banku Imperium Rosyjskiego (obecnie budynek poczty przy Alei Wolności), kaplica-mauzoleum majora Stefana Waltera na cmentarzu wielowyznaniowym na Majkowie oraz niewielka cerkiew przy ul. Niecałej.

Największą pracą prezentowaną na ekspozycji jest widok kaplicy Ksenofonta Kononowa z kaliskiego cmentarza prawosławnego. Rysunek stanowi próbę rekonstrukcji jej pierwotnej formy – z okrągłą ikoną nad wejściem oraz nieistniejącymi dziś kokosznikami u podstawy kopuły. W swoim pierwotnym kształcie kaplica, z detalami wywodzącymi się z tradycji Rusi Kijowskiej, pozostaje jedynym zachowanym w okolicy przykładem stylu bizantyjsko-ruskiego.

Choć upływ czasu pozostawił na zabytkach wyraźne ślady, niewielka cerkiew z baniastą kopułą wciąż zachwyca i przyciąga uwagę, zwłaszcza młodszych odbiorców. Styl bizantyjsko-ruski, często postrzegany przez pryzmat burzliwej historii XX wieku, pozostaje jednocześnie jednym z najbardziej oryginalnych i fascynujących zjawisk architektonicznych obecnych w krajobrazie Kalisza.